

2. 3. A. Pitanja za dob djeteta od 9 do 18 mjeseci

2. 3. A. a) Promet

- Kada je u automobilu, vašemu ili tuđem, je li dijete uvijek pričvršćeno u svoju sigurnosnu autosjedalicu?
- Kada god je to moguće, iznosite li dijete iz automobila na strani suprotnoj od one na kojoj se odvija promet?
- Pri prvim koracima vašeg djeteta na ulici, pazite li da ste vi ili druga odrasla osoba na strani prometa?

2. 3. A. b) Padovi

- Imate li u svojem domu zaštitu u slučaju stakla koje je nisko od poda (staklena vrata, pregrade i sl.)?
- Imate li zaštitne ogradice na stepenicama i drugim povišenim, nezaštićenim dijelovima svojeg doma?
- Jeste li uvijek prisutni uza svoje dijete, kada se ono nalazi u visokoj dječjoj stolici-hranilici?
- Jesu li dječja sportska kolica i visoka dječja stolica opremljene ramenim remenčićima?
- Ima li u vašem domu pragova i drugih prepreka na podu?
- Kupate li dijete u velikoj kadi, a da ono pritom stoji u vodi?

2. 3. A. c) Utapanje

- Ako imate bazen, ima li ogradu?
- Jeste li sa svojim djetetom uvijek kada je u vodi ili blizu vode?

2. 3. A. d) Opekline

- Kada pripremate kupku za dijete, pustite li uvijek prvo hladnu vodu ako imate dvoručnu miješalicu?
- Je li vaše dijete blizu vas kada rukujete vrućim tekućinama?
- Zna li kao spriječiti opekline od sunca?
- Imate li neki električni uređaj blizu vode (npr. sušilo za kosu u kupaonici)?
- Jesu li vam električne utičnice zaštićene?
- Vise li igdje po stanu električne žice koje dijete može povući?

- Imate li produžne električne kabele po podu ili drugdje gdje dijete može nešto pokušati "uključiti"?

2. 3. A. e) Ugušenje

- Jede li vaše dijete male oštre komadiće hrane (npr. svježa mrkva, tvrde jabuke, orašasti plodovi ,tvrde lizalice, kokice)?
- Jesu li djetetu nadohvat sitni predmeti (gumbi, sitne kockice za slaganje starije djece i sl.)?
- Vise li vam po domu razne vezice (npr. od zavjesa ili igračaka)?

2. 3. A. f) Otrovanje

- Držite li lijekove i druge kemikalije na način da ih dijete ne može dosegnuti?

2. 3. A. g) Opća pitanja sigurnosti

- Napišite broj/brojeve hitne službe?
- Ako dijete boravi izvan vlastitog doma, jesu li sigurnosni uvjeti zadovoljavajući?
- Jeste li obnovili svoje znanje prve pomoći?

2. 3. B. Preporuke za dob djeteta od 9 do 18 mjeseci

Nesreće su vodeći uzrok smrti djece u Hrvatskoj nakon prve godine života. Riječ je o razdoblju vrlo intenzivnih promjena u rastu i razvoju. Svako dijete se donekle drugačije razvija te se razlikuje dob u kojoj će pojedino dijete puzati, hodati i svladavati razne druge vještine. Stoga preporuke trebaju ukazati roditeljima da trebaju pratiti razvoj svojeg djeteta te razmišljati o potencijalnim opasnostima u odnosu na razvoj i osobne karakteristike djeteta.

2. 3. B. a) Promet

Sigurnosne autosjedalice značajno smanjuju rizik ozljeđivanja i smrtnog ishoda u slučaju prometne nesreće. Treba ih rabiti dosljedno i bez iznimke svaki put kada se dijete vozi u osobnom automobilu. Čak i male brzine mogu biti pogubne za dijete. Roditeljima treba ukazati na to da je nemoguće zadržati dijete u naručju u slučaju udara. Masa djeteta uz ubrzanje rezultira silom koja je znatno veća od težine samog djeteta. Čak i naglo kočenje može rezultirati izlijetanjem djeteta iz naručja, s posljedicom teškog ozljeđivanja pa čak i smrti.

U slučaju nevezivanja sigurnosnim pojasom, i odrasla osoba koja drži dijete u naručju postaje objekt koji pritišće dijete silom znatno većom od vlastite težine. Prilikom ulaženja i izlaženja djeteta iz automobila treba nastojati, kada god je moguće, da se to odvija na strani suprotnoj od prometa. Uvijek treba zaključavati automobil da se dijete neopaženo ne uvuče u nj.

Ukoliko je automobil parkiran u dvorištu ili na mjestu gdje se djeca igraju, uvijek ga treba obići prije pokretanja kako bi se provjerilo da dijete nije zavučeno ispod automobila. Malo djeteta se ne vidi u stražnjem ogledalu automobila jer je prenisko. U ovoj dobi dijete će početi samostalno hodati, a samim time rizici postaju još veći. Ako se dijete nalazi blizu prometnice, treba ga čvrsto držati za ruku.

2. 3. B. b) Padovi

Dijete u ovom razdoblju intenzivno motorički napreduje. Počinje puzati, hodati, naprosto je neuhvatljivo. Penjanje se također razvija kao sposobnost koja može biti vrlo opasna ukoliko je okoliš djeteta opasan. Kada svlada trčanje, dijete će s veseljem trčati i bježati s idejom igre. Treba staviti zaštitne folije na staklene površine koje dosežu do poda. Također, treba rabiti zaštitne ograde na stepenicama, zaključavati vrata prostorija koje su nesigurne za dijete (nesigurna je svaka prostorija u kojoj je dijete bez nadzora, ali posebni rizici vrebaju u kuhinji i kupaonici). Jednako tako, treba paziti da se dijete samo ne zaključa u neku od prostorija. Od prvog dana podučavati dijete kako ići po stepenicama: polako, držati se za rukohvat i slično.

Paziti na dvorište, garaže, podrumne i druge prostorije koje djetetu mogu biti vrlo zanimljive, ali i jako opasne. Balkonske i sve druge rešetkaste ograde trebaju između elemenata imati razmak od 50 do 85 mm. Ukoliko je razmak veći, staviti dodatnu zaštitu (npr. platnenu ili plastičnu). Ako bilo koja ograda ima vodoravne elemente, staviti zaštitni materijal s unutrašnje strane kako bi se spriječilo penjanje. Ako je dijete u visokoj stolici za hranjenje, paziti da je vezano i preko ramena te ga uvijek nadzirite. Ako se dijete kupava u velikoj kadi, treba paziti da se ne posklizne. Provjeriti ispravnost štitnika na prozorima da ih dijete ne može otvoriti (ne bi se smjeli otvarati više od 10 cm). Dječje hodalice su osobito opasne: brzo razviju brzinu, vrlo su nestabilne i lako se prevrnu. Roditelje treba potaknuti da provjere i igrališta, parkove i druge površine gdje se dijete igra i boravi. Roditelji mogu postaviti zahtjeve prema lokalnoj zajednici za povećanjem sigurnosti igrališta i drugih prostora, tako da su na igralištima tzv. antitraumatske podloge i da su same igračke što manje opasne. Tradicionalne drvene ljuljačke vrlo su opasne u slučaju da dijete naleti i dobije udarac u glavu.

2. 3. B. c) Utapanje

Djeca se vrlo lako utope čak i maloj količini vode. Vrlo često djeca u ovoj dobi jako vole vodu u smislu igre. Međutim, cijelo vrijeme dok je u vodi ili blizu nje, dijete treba nadzor. Ako dijete živi u obiteljskoj kući, treba dobro provjeriti i okućnicu zbog nezaštićenih vodenih površina koje mogu biti i mala bara, ali dovoljna da se dijete utopi. Ako se već u ovoj dobi dijete uključuje u bilo kakve aktivnosti na vodi (vožnja čamcem i sl.), dijete treba nositi zaštitni prsluk. Ukoliko se rabe igračke na napuhavanje, dijete mora biti stalno pod nadzorom odraslih i treba imati na umu da takva sredstva nisu sigurnosna sredstva. Preporuka je da u plovilima na svako dijete-neplivača ima barem jedna odrasla osoba dobar plivač.

2. 3. B. d) Opekline

Djetetu su u ovoj dobi nadohvat ruke mnogi, odnosno gotovo svi vrući predmeti i uređaji. Može doći do štednjaka, može povući na sebe posudu s vrućom vodom, može rukama uhvatiti vruću posudu ili staviti ruke izravno u plamen plinskog štednjaka ili na vruću ploču električnoga štednjaka. Majkama treba ukazati na to da nije dobra praksa držanja djeteta na radnoj plohi u kuhinji. Dijete u sekundi može pasti s te povišene površine, uzeti neki vruć ili oštar predmet itd.. Na stolu držati vruće posude na sredini ili uz krajnji rub stola, ako je stol uza zid. Sve ručke treba okrenuti prema stražnjoj strani štednjaka i staviti zaštitnu ogradicu. Paziti da električni kabeli ne vise s elemenata pokućstva tako da ih dijete može povući.

Uvijek isključiti iz struje električne aparate nakon uporabe. U kupaonici je izrazita opasnost kontakta vode i struje; paziti na sušila za kosu, brijače aparate, depilatore itd..

2. 3. B. e) Ugušenje

Potrebno je stalno provjeravati okoliš djeteta glede prisutnosti sitnih predmeta. Osobito su rizične situacije u kojima postoji starije dijete koje se već može igrati sa sitnim dijelovima. Ako je to ikako moguće, dobro je ponekad razdvojiti starije i mlađe dijete da se starije može neometano igrati, a da mlađe ne bude u opasnosti. Djetetu ne treba davati sirove komadiće tvrde hrane (npr. mrkva, kokice, kikiriki) i slične namirnice koje mogu lako izazvati gušenje.

2. 3. B. f) Otrovanje

Sve lijekove treba držati u ormariću za lijekove, koji mora biti zaključan. Isto je i s proizvodima za čišćenje, ali i s kozmetikom koja može biti vrlo opasna ako dijete proguta neki od preparata. Kemikalije trebaju biti u originalnom pakiranju. Potencijalno otrovna tvar u boci za piće rizik je i za odrasle, a pogotovo za djecu. Stare lijekove treba vratiti u ljekarnu. Rijetko, ali mogući su i ubodi/ugrizi otrovnih životinja. Treba poduzeti odgovarajuće mjere da se umanjuje vjerojatnost uboda/ugriza: košenjem trave, raščišćavanjem ostavljenoga granja. Dijete ne treba puzati po nesigurnom terenu. I dalje vrijede preporuke glede potencijalne otrovnosti svega što dijete okružuje – namještaja, odjeće, obuće. Odjeća (osobito podrijetlom iz dalekih zemalja) je često tretirana fungicidima, kako se tijekom dugotrajnog transporta ne bi razvile gljivice i plijesni, što bi je uništilo. O ovim aspektima otrovnosti još ne razmišljamo dovoljno jer se tek u novije vrijeme određene zdravstvene smetnje (imunološke, endokrine, reproduksijske) povezuju s ovim načinom izloženosti koji ne dovodi do akutnog trovanja, već izaziva dugotrajne posljedice koje je onda teže povezati s uzročnikom. Preporučljive su kozmetika i odjeća s ekološkom oznakom.

2. 3. b. g) Opće upute za sigurnost

Nadziranje djeteta je nužno. To, međutim, ne znači prezaštićivanje u kojemu je djetetu onemogućen razvoj. Svijet je izazov i rizik; trebamo raditi na tome da se rizik smanji na način da ne uzrokuje tešku ozljedu djeteta ili drugu tešku posljedicu. Modrica, ogrebotina i slično dio su odrastanja i ne treba niti nastojati izbjeći svaku pa i najmanju ozljedu. I to je način stjecanja iskustva. Treba znati i imati napisane uz telefon brojeve hitnih službi, odnosno 112 (jedinствени europski broj za hitne službe). Preporučljivo je redovito obnavljati znanje prve pomoći. Ako dijete ne čuva majka, treba provjeriti sigurnosne uvjete i osobu koja će ga

čuvati. Vrlo često upravo u ovoj dobi počinje čuvanje djeteta od strane druge osobe, bila to baka ili netko drugi. Treba potaknuti roditelje neka provjere cjelokupno zdravstveno (fizičko i psihičko) stanje, kao i navike osobe kojoj povjeravaju dijete. Dijete će najčešće biti samo s osobom koja ga čuva i posve ovisno o njoj.